

KAKO SE KOHEZIJSKA POLITIKA MOŽE ISKORISTITI ZA FINANCIRANJE PROJEKATA U PLANINAMA?

HRVATSKA

ŠTO JE KOHEZIJSKA POLITIKA?

Kohezijska politika najveća je politika ulaganja Europske unije. Omogućuje sredstva za smanjenje socioekonomskih i teritorijalnih razlika u europskim državama članicama i regijama. U članku 174. europskog Ugovora o funkcioniranju Europske unije tom se politikom prepoznaje važnost posvećivanja posebne pozornosti planinskim područjima.

KOJI SU CILJEVI?

Tijekom razdoblja 2021. – 2027. kohezijska politika radit će na ostvarenju pet ciljeva:

Pametnija Europa

inovacije, digitalizacija, gospodarska preobrazba i potpora MSP-ovima

Zelenija Europa

zeleni energija bez ugljika, prilagodba klimatskim promjenama

Povezanija Europa

regionalna povezanost, digitalne mreže, mobilnost

Društenija Europa

kvalitetna radna mjesta, obrazovanje, vještine, socijalna uključenost i jednak pristup zdravstvenoj skrbi

Europa bliža građanima

strategija pod vodstvom zajednice, održiv urbani i ruralni razvoj

PRORAČUN EU-A ZA KOHEZIJSKU POLITIKU?

Ukupno 392 milijarde EUR – gotovo trećina ukupnog proračuna EU-a – odvojena je za Kohezijsku politiku za razdoblje 2021. – 2027. Sredstva se usmjeravaju kroz četiri glavna fonda:

1. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)
2. Kohezijski fond (KF)
3. Europski socijalni fond plus (ESF+)
4. Fond za pravednu tranziciju (FPT)

Europska unija pokrenula je program Next Generation EU kojim se podupire oporavak uz dodatnih 776,5 milijardi EUR kroz Kohezijsku politiku tijekom razdoblja 2021. – 2027.

KAKO FUNKCIONIRA?

Europska unija svakih sedam godina donosi skup načela i prioriteta za Kohezijsku politiku na europskoj razini. Nacionalna i regionalna tijela u svakoj državi članici odgovorna su za definiranje i provođenje vlastitih operativnih programa, zajedno s Europskom unijom. Tim se programima opisuju posebni prioriteti i djelovanja koji se mogu financirati na lokalnoj razini kroz Kohezijsku politiku. Osim kroz te programe, Kohezijska politika provodi se i kroz programe Interreg, kojima se financiraju projekti međunarodne suradnje.

Ovaj je projekt financirala Glavna uprava Europske unije za regionalnu i urbanu politiku prema Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava br. 2020CE16BAT209.

KOHEZIJSKA POLITIKA U HRVATSKOJ

Hrvatskoj se sredstva Kohezijske politike raspoređuju oko 3 glavna operativna programa:

Osim toga, Hrvatska će dobiti više od 10,7 milijardi EUR putem programa Next Generation EU za potporu oporavku od pandemije bolesti COVID-19 te za poticanje zelene i digitalne tranzicije.

Hrvatskoj su kroz program Next Generation EU osigurane 3 milijarde EUR bespovratnih sredstava, 3,6 milijardi EUR zajmova iz Nacionalnog mehanizma za oporavak i otpornost, 574 milijuna EUR iz instrumenta EU REACT te približno 205 milijuna EUR za ruralni razvoj.

U sklopu Nacionalnog plana za oporavak i otpornost za razdoblje 2021. – 2026. nijedna mjera nije usmjerena isključivo na sama planinska područja. Međutim, moguće je utvrditi prioritete koji bi mogli utjecati na planinska područja, osobito na Gorski kotar. Na primjer, brojna ulaganja u reforme javnog sektora koja se odnose na obrazovanje, javna poduzeća i sustave javne uprave odrazit će se na područje Gorskog kotara gdje su te organizacije zastupljene.

TKO MOŽE IMATI KORISTI OD TIH SREDSTAVA?

Korisnici sredstava fizičke su i pravne osobe. To mogu biti mala i srednja poduzeća, nevladine organizacije, organizacije civilnog društva, mladi, istraživači, poljoprivrednici i njihova ruralna poduzeća, gradovi, regije i druge ustanove pod vodstvom javnog sektora.

KAKO DOĆI DO TIH SREDSTAVA?

Sredstva se dodjeljuju putem javnih natječaja koje raspisuje ministarstva, agencije, regionalna tijela i lokalne akcijske grupe, a mogu biti različitih oblika: bespovratna sredstva, subvencije, krediti, zajmovi, mikrokrediti, jamstva ili drugi posebni poticaji. Dostupna je i nefinancijska potpora koja se može dodijeliti putem osposobljavanja, savjetovanja i savjetodavnih usluga.

PROGRAMI INTERREGA

U hrvatskim planinskim područjima dionici iz javnog i privatnog sektora mogu dobiti sredstva u sklopu različitih programa Interrega:

4 prekogranična programa

Interreg Slovenija-Hrvatska
Interreg Mađarska-Hrvatska
Interreg Italija-Hrvatska
Interreg Hrvatska-Bosna i
Hercegovina-Crna Gora

4 transnacionalna programa

Interreg Središnja Europa
Interreg MED
Interreg Dunav
Interreg ADRION

1 međunarodni program

Interreg Europa

Svi programi Interrega dio su okvira EFRR-a i prate ciljeve i prioritete programa. Hrvatski dionici ujedno mogu dobiti sredstva putem programa Interact, koji pruža besplatne usluge i korisnicima sredstva programa Interrega.

➤ JESTE LI ČULI ZA MAKROREGIONALNE STRATEGIJE?

Makroregionalne strategije okvir su politike koji zemljama koje se nalaze u istoj regiji omogućuje da se zajedno suočavaju sa zajedničkim problemima i pronađu zajednička rješenja. Hrvatska je dio dviju makroregionalnih strategija, odnosno dunavske regije i jadransko-jonske regije, ali samo je makroregionalna strategija za jadransko-jonsku regiju posebno usmjerena na planinska područja.

Strategijom EU-a za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) obuhvaćeno je devet zemalja: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Grčka, Italija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Srbija, Slovenija. Ta je strategija usmjerena na četiri tematska stupa (plavi rast, povezivanje regije, kvaliteta okoliša i održivi turizam) kojim je obuhvaćen širok niz tema, uključujući prijevoz i povezanost, energiju, plavi rast, okoliš i zeleni rast te održivi turizam. Strategija je izrađena 2014. i ostvarila je ključan doprinos Kohezijskoj politici i pripremi transnacionalnih programa Interrega.

➤ TKO MOŽE SUDJELOVATI U PROGRAMIMA INTERREGA?

Javne i privatne organizacije koje donose dodanu vrijednost provedbi projekata. Te organizacije mogu sudjelovati kao **partneri** projekta, ali mogu dati svoj doprinos i kao **promatrači** ili **vanjski stručnjaci**. Međutim, fizičke osobe općenito se ne prihvaćaju kao partneri projekta Interreg.

➤ KOJE SE VRSTE PROJEKATA ILI PROGRAMA MOGU FINANCIRATI U PLANINSKIM PODRUČJIMA?

Prijedlozi za financiranje u našem planinskom području:

- kuhinjski inkubator – **poticanje ostanka u ruralnim područjima** na način da se ljudima omoguće obrada i prodaja voća i povrća koje uzgajaju
- nedostatak ponude **suvremenog i fleksibilnog prijevoza u planinama** – naglasak je na dijeljenju električnih automobila kojim bi se trebao zamijeniti drugi automobil u kućanstvu te smanjiti broj automobila u javnom prostoru
- centar za ponovnu uporabu – funkcioniра na načelu **kružnog gospodarstva**. Aktivnosti centra uključuju razmjenu i ponovnu upotrebu proizvoda.

▶ KAKO KREIRATI PARTNERSTVO ZA TERITORIJALNI PROJEKT?

Profili partnera uključenih u projektni prijedlog trebaju biti relevantni i **komplementarni**. Osim toga, partneri moraju imati financijske i ljudske resurse za provedbu projekta. Teme koje odabiru za suradnju moraju biti dio njihovih zakonskih obveza i/ili **strateških prioriteta**. Proračun većine projekata premašuje 2 milijuna EUR i raspodjeljuje se među partnerima na temelju opsega njihovih uloga i obveza u projektu.

▶ KOJE SU IZRAVNE KORISTI SURADNJE?

Organizacije koje sudjeluju mogu međusobno učiti, **razmjenjivati znanje** i dobre prakse te **primjenjivati strategije** za zajedničko suočavanje s ključnim društvenim izazovima. Mogu osmisliti projekte koji će izravno utjecati na stupove održivog razvoja te uključivati lokalne ljude u svim fazama procesa – od razvoja projekta do njegove provedbe.

ZA VIŠE INFORMACIJA O KOHEZIJSKOJ POLITICI I NJEZINIM KORISTIMA ZA PLANINSKA PODRUČJA KONTAKTIRAJTE:

Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije

Adresa sjedišta: Ciottina 17 / b, HR - 51000 Rijeka

Adresa ureda u Delnicama: Školska 24, HR - 51300 Delnice

+385 51 238 596

<https://prigoda.hr/>

ŠTO JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja koja vas – planinske stanovnike – informira o brojnim mogućnostima koje Kohezijska politika nudi u planinskim područjima. Kohezijska politika planinskim područjima pruža sredstva za jačanje digitalnih i socijalnih inovacija, ubrzanje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, podršku turizmu, poticanje zapošljavanja mladih i poboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ovaj je dokument izrađen početkom 2022. i temelji se na nacrtu verzije operativnih programa. Stoga je dio njegova sadržaja podložan izmjeni. Konačan tekst operativnih programa koji se financiraju Kohezijskom politikom za razdoblje 2021. – 2027. bit će dostupan na QR kodu:

Ova publikacija odražava samo stajalište autora. Europska komisija nije odgovorna za upotrebe informacija koje ova publikacija sadrži.

